

Kultur och bildning
Jimmy Eriksson
Tfn: 063-146703
E-post: jimmy.eriksson@regionjh.se

2021-03-03

RUN/12/2021

Processplan Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2023–2026

Region Jämtland Härjedalens innevarande kulturplan 2019–2022 upphör att gälla den 31 december 2022. Regionen har ansvar att ta fram en ny regional kulturplan som tar vid den 1 januari 2023. Kommande kulturplan utarbetas i samverkan med länets kommuner och i samråd med det professionella kulturlivet och civilsamhället. Med kulturplanen som grund beslutar Statens kulturråd om det statsbidrag som regionen fördelar till regional kulturverksamhet enligt förordningen (2010:2012). Regionala utvecklingsnämnden ansvarar för att ta fram ett förslag till regional kulturplan som fastställs av regionfullmäktige. Nämnden utser styrgrupp för processen och Kultur Z utgör referensgrupp för löpande samråd med kommunerna. Det operativa arbetet leds av områdeschef kultur och bildning med regelbundna avstämningar vid arbetsplatsträffar och ledningsgrupp.

Bakgrund

Kultursamverkansmodellen, en modell för fördelning av statliga bidrag till regional kulturverksamhet, infördes 2011. Enligt förordning (2010:2012) ska regionerna, i samverkan med länets kommuner och i samråd med civilsamhället och de professionella kulturskaparna, ta fram en regional kulturplan. Jämtlands län anslöt sig till kultursamverkansmodellen 2012 och tog efter beslut i landstinget fram en treårig regional kulturplan för åren 2012–2014 (LS/1071/2010) som följdes av en fyraårig plan som togs fram av regionförbundet och gällde under åren 2015–2018 (RS/2013–133). Innevarande kulturplan 2019–2022 (RUN/363/2017) togs fram av Region Jämtland Härjedalen. Kulturplanen beskriver mål, ambitioner, utvecklingsområden och ekonomiska förutsättningar. Dessutom är kulturplanen en beskrivning av den regionala kulturens infrastruktur och samverkan.

Kultursamverkansmodellen innebär att Kulturrådet, med den regionala kulturplanen som underlag, beslutar om statliga medel till regionerna att fördela till regional kulturverksamhet. Den statliga styrningen av regional kulturverksamhet utgår från nationella kulturpolitiska mål: att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. Enligt Kultursamverkansmodellen ska regionernas fördelning främja en god tillgång för länets invånare till sju kulturområden:

1. professionell teater-, dans- och musikverksamhet
2. museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete
3. biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet
4. professionell bild- och formverksamhet
5. regional enskild arkivverksamhet
6. filmkulturell verksamhet
7. främjande av hemslojd.

Kulturrådets prioriteringsgrunder gäller som grund för beslut om statsbidrag till regionerna och de syftar till att bidra till att regionala kulturverksamheter ökar tillgängligheten till kultur och skapar förutsättningar för ökad kvalitet och förnyelse.

Framtagande av ny regional kulturplan

Kulturplanen tar avstamp i den regionala utvecklingsstrategin och strategin för smart specialisering samt har utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen och Kulturrådets prioriteringsgrunder. Särskild vikt ska därför läggas vid att

- *utveckla den regionala kulturella infrastrukturen, etablera och stärka samverkansformer och interregionala samarbeten*
- *ge utrymme till konst- och kulturområden med en svag regional struktur*
- *insatser som leder till att fler invånare deltar i kulturlivet*

Planen tas fram under en tid av pandemi eller postpandemi vilket innebär att kulturens omstart eller återstart präglar arbetet. Mot bakgrund av det måste digitaliseringens möjligheter fortsätta att utvecklas och användas. Intern och extern samverkan behöver stärkas för att bredda deltagandet och öka tillgängligheten. HBTQ-handboken ska utgöra underlag för det fortsatta arbetet. Nationella minoriteter och särskilt urfolket samerna ska prioriteras. Samarbetet inom Kultur i Norr ska stärkas samt det interregionala samarbetet med Trøndelag i Norge ska utvecklas. Kulturskaparna som kärnan i de kulturella och kreativa näringarna behöver tydliggöras. Samarbetet med kommunerna och dess verksamheter som kulturskolor, bibliotek, mötesplatser och föreningsliv behöver stärkas.

Andra viktiga perspektiv som bör ges utrymme i kulturplanen är kulturens roll för demokratin, barnkonventionen och barn och ungas rätt till kultur, gestaltad livsmiljö, hälsa och positiva livsvillkor, kulturarvet och den regionala utvecklingen, det kulturella ekosystemet/näringskedjan samt arrangörsutveckling.

Arbetsprocess

Den nya kulturplanen tas fram i samverkan med kommunerna och i samråd med berörda kulturverksamheter, civilsamhället och de professionella kulturskaparna. Kulturplanens process löper parallellt med processen för den regionala biblioteksplanen samt med uppdragsavtalet för Stiftelsen Jamtli. Dessutom pågår planering för framtagande av program för kulturella och kreativa näringar samt för kulturarvet. För ett effektivt arbete och bättre resultat så behöver Kulturplanens process synkas med dessa övriga processer. Viktiga lärdomar dras dessutom från det tidigare arbetet med den regionala utvecklingsstrategin där kulturen genomförde ett omfattande arbete som resulterade i rapporten KRUS – kulturen i den regionala utvecklingsstrategin. Erfarenheter och resultat från det projektet tas med i kulturplaneprocessen.

Viktiga aktörer i processen är regionen, kommunerna, biblioteken, Länsstyrelsen, Kultur i Norr, interna och externa kulturverksamheter med regionalt stöd, KLYS – konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd, Ax – kulturorganisationer i samverkan och Ideell kulturallians. Ungas medverkan i processen är viktig och där blir Ung referensgrupp central i arbetet. Fler aktörer kan komma att beröras.

Tidplan för framtagande av ny kulturplan

30 mars 2021 – Regionala utvecklingsnämnden beslutar om att påbörja arbetet för framtagande av ny kulturplan, samt beslutar om styrgrupp. Nämnden anmäler till styrelse och fullmäktige att processen påbörjats.

Våren 2021 – Strategisk plan för processen, kartläggning, omvärldsbevakning och interna samråd. Förankring i ung referensgrupp. Samråd med KLYS i april.

Hösten 2021 – Samråd och dialog med länets kommuner, kulturverksamheter och andra intresseorganisationer, det professionella kulturlivet, Länsstyrelsen, norrlandslänen, folkbildningen och övriga civilsamhället. Gemensamt Kulturting för Kultur i Norr i oktober.

Våren 2022 – Fortsatta samråd och dialoger. Analys och skrivarbete.

Maj 2022 - Regionala utvecklingsnämnden beslutar om remissutgåva av ny kulturplan. Remissomgång juni – september.

Okt 2022 – Regionala utvecklingsnämnden beslutar om förslag till Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen och ansökan till Kulturrådet för år 2023.

Nov - Dec 2022 – Regionfullmäktige fastställer Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen.

Tidplan för styrgrupp och referensgrupp (Kultur Z)

4 maj 2021 – Styrgrupp

5 maj 2021 – Kultur Z

20 sep 2021 – Kultur Z

7 sep 2021 – Styrgrupp

29 nov 2021 – Styrgrupp

10 dec 2021 – Kultur Z

Feb 2022 Kultur Z

April 2022 – Styrgrupp

Sep 2022 – Kultur Z

Sep 2022 - Styrgrupp

Organisation Kulturplaneprocessen

Beslutande organ

Regionfullmäktige beslutar om kulturplanen för kommande fyraårsperiod.

Område Kultur och bildning är operativt ansvarig för kulturplanens framtagande.

Styrgrupp

Regionala utvecklingsnämndens presidium utgör politisk styrgrupp för processen.

Styrgruppen leder tillsammans med områdeschef kultur- och bildning processen av kulturplanens framtagande.

Referensgrupper/samråd

Kultur Z är referensgrupp och arbetsgrupp och följer årligen upp kulturplaneprocessen.

Övriga samråd och möten i referensgrupper genomförs enligt särskild plan.

Roll	Vem/vilka?	Uppgift
Beslutande organ/ ägare	Regionfullmäktige/RUN Region Jämtland Härjedalen	Beslutar och ger uppdrag om kulturplanen Fastställer kulturplanen
Styrgrupp	Regionala utvecklingsnämndens presidium	Politisk styrning och uppföljning av processen Regional och politisk förankring Dialogpart i samråd och referensgrupper
Sekretariat/ arbetsgrupp	Område Kultur och bildning (Områdeschef, Kultursamordnare)	Operativt ansvarig, stöd till styrgrupp, samordnar och kommunicerar arbetet Dialogpart i samråd och referensgrupper Överläggning med Kulturrådet
Kommunal referensgrupp/ arbetsgrupp	Kultur Z	Genomföra lokala samråd Bidra till nulägesbeskrivning Delta i strategiska samtal Samråda kring prioriteringar Uppföljning av processen Kommunal och politisk förankring
Referensgrupper	KLYS-grupp Ung referensgrupp Regionalt Kulturforum Forum för konsten Folkbildning Mittnorrland Övriga tillfälliga och långsiktiga samrådsgrupper (se även kulturens samverkansmatris)	Bidra med områdesspecifik kunskap Delta i strategiska samtal Bidra till nulägesbeskrivning